

Veivalg for den norske kirke - hørings svar fra Bardu fellestråd

Innledning

Bardu kirkelige Fellestråd (BF) har på sitt møte 28. mai drøftet «Veivalg for den norske kirke» BF vil understreke soknets betydning for både det praktiske kirkelige liv og for menighetens tros liv. Dette i tråd med en lang og sterk tradisjon og kirkens bekjennelsesskrift (CA art. VII). BF ser også at den store debatten rundt en fremtidig og ny kirkeordning handler om ansvarsfordelingen mellom de ulike organ og nivåer i kirken. Ikke minst handler dette om arbeidsgiveransvaret.

BF ser at dagens ordning med to arbeidsgivere er uheldig og konfliktskapende. Samtidig er kirken i dag underlagt ulike rammebetingelser fra kommune til kommune avhengig av skiftende flertall og kommunenes økonomiske situasjon. En nyordning der fellestrådene skal være arbeidsgiver for alle kirkelige ansatte, vil ha den fordel at det samler arbeidsgiveransvaret, men samtidig den ulempe at økonomien i ordningen blir uforutsigbar og ikke minst ulik fra kommune til kommune.

Dersom fellestrådene skal overta arbeidsgiveransvaret for alle kirkelige ansatte, vil det etter BFs mening måtte innebære også en finansieringsordning som garanterer fellestrådet tilstrekkelig økonomi til å takle dette utvidete ansvaret.

Man kan tenke seg at det regionale nivå, bispedømmerådet, i alle fall i forhold til prester, kantorer og kateketer/menighetspedagoger, er bedre egnet som arbeidsgiver ved at dette nivået har større forutsigbarhet rent økonomisk og kanskje også en bedre oversikt og kapasitet i forhold til rekruttering ved sin nærhet til sentrale utdanningsinstitusjoner og sentrale beslutningsorganer.

BF har merket seg Presteforeningens sterke synspunkt, og frykter at en flytting av preste-tjenesten til et kommunalt nivå vil kunne gjøre det enda vanskeligere å rekruttere prester til utsatte områder.

BF er av den oppfatning at de kirkelige organer som finnes i dag bør beholdes både lokalt regionalt og sentralt. BF ser ingen grunn til å endre radikalt på dette.

Spørsmål 1:

Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Ja.

1. Det regionale eller sentrale kirkelige nivå bør overta arbeidsgiveransvaret for alle kirkelige ansatte og underlegges biskopens tilsynsembete.

2. Menighetsrådene bør få innstillingsrett ved ansettelse.

Dette vil demme opp for den lett forvirrende og til dels konfliktskapende situasjonen vi opplever i dag. Den vil kunne sikre en forutsigbar økonomi og være den beste måten å organisere arbeidet på, skape likevekt mellom de ansatte samt sørge for best mulig rekruttering til alle stillinger.

Spørsmål 2:

Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

JA

Men; Staten/de sentralkirkelige organer bør sikre ordninger som hindrer at kirken blir salderingspost i svake kommunebudsjett. Dette kan skje gjennom øremerkede tilskudd og ved at Staten overtar ansvaret for vedlikehold av kirkebygg. Kirkene er kulturskatter, og i alle fall de eldste av dem (over 50 år) bør være et statlig ansvar slik det i dag er i flere europeiske land der stat og kirke i mye sterkere grad enn her holdes fra hverandre.

Spørsmål 3:

Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Ved bortfall av dagens ordning bør det innføres en livssynsavgift som alle borgere betaler over skatteseddelen.

Spørsmål 4 :

Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

BF mener at dagens soknegrenser er gode og bør beholdes, men ser at en ny kommunestruktur kan åpne for et bredere samarbeide og/eller større administrative enheter. Å samle arbeidsgiveransvaret under en paraply vil uansett bidra en mer rasjonell utnyttelse av knappe ressurser.

Spørsmål 5:

Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Dagens soknegrenser bør i hovedsak beholdes.

Et sokn i en by og et sokn på landsbygda er to forskjellige ting. I byene viskes soknegrensene mer og mer ut ikke minst ved at f.eks. begravelser bare holdes i noen av kirkene/gravkapell, og at bryllup ofte holdes i populære «bryllupskirker», uavhengig av soknetilhørighet. På landet er et soknekirken et religiøst og kulturelt samlingspunkt, og menighetens liv konsentreres om denne i en helt annen grad. BF ser likevel at endringer i bosettingsmønster også kan føre til endringer i soknegrenser. I små kommuner kan man også oppleve at økonomien setter begrensninger for stillingsstørrelsen til de forskjellige kategoriene, og BF ser at soknestørrelsen bør være så stor at den garanterer for en forsvarlig bemanning.

Spørsmål 6:

Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Ordningen med to organer bør beholdes.

Ordningen med fellesråd gir de fleste steder en kontakt innover mot kommunen som er verdifull. Dersom menighetsrådet skulle være eneste organ, må det etableres formelle forum der man kan snakke direkte med kommunen for å klunne synliggjøre de behov kirken/menigheten har.

Spørsmål 7:

Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

BF mener at å flytte dagens fellesråd til prostinivå eller et flerkommunalt nivå vil skape nye uklarheter og en administrativ utfordring som igjen vil kunne skape et større byråkrati uten at menighetene får noe igjen for dette. Fellesrådet bør derfor ligge på samme nivå som i dag. BF tror ikke det er en god idé om fellesrådet skulle måtte forholde seg til flere kommuner.

Spørsmål 8:

Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Endringene følger av svaret på spørsmål 1.

Spørsmål 9:

Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Med unntak av arbeidsgiveransvaret, er svaret JA

Spørsmål 10:

Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Det er behov for en daglig leder med et klart mandat i alle sokn. I små sokn der presten kanskje er den eneste i full stilling, vil det være naturlig at presten ivaretar denne oppgaven. Der det også er andre administrativt ansatte i full stilling, kan ansvaret for daglig ledelse tillegges den som er best egnet. BF kjenner eksempler på at kantor er daglig leder, likeså, kirkeverge og prest.

Spørsmål 11:

Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

BF mener biskopen bør ha tilsynsansvar for alle kirkelige ansatte og for menighetenes gudstjenesteliv gjennom forordning av gudstjenester. Gjennom forkynnelsen og forvaltningen av sakramentene, må biskopen ha ansvar for å ivareta kirkens enhet på den apostoliske læres og vår kirkes bekjennelses grunn.

Biskopen bør ha arbeidsgiveransvar

Spørsmål 12:

Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Biskopens sentrale funksjon ved tilsetting av prester og proster basert på retten til å vigsle og ordinere videreføres.

Spørsmål 13:

Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Dagens ordning videreføres

Spørsmål 14:

Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Se tidligere svar

Spørsmål 15:

Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Se tidligere svar

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Se tidligere svar

Spørsmål 17:

I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Se tidligere svar

Spørsmål 18:

I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Dersom alle kirkelige tilsatte legges under ett organ vil organiseringen av arbeidsgiveransvaret stort sett være fastlagt. BF ser imidlertid at små sokn vil kunne få problemer med dette, og er derfor åpen for at det finnes praktiske løsninger som tjener den totale virksomheten mer enn et på forhånd fast system.

Spørsmål 19:

Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslende tjenester?

Se tidligere svar, hovedsakelig 9 og 11

Spørsmål 20:

Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Kirkemøtet bør fortsatt være kirkens øverste (lovgivende) organ med rett til å vedta regler for tjenesten, liturgier, kirkeordning, nasjonale ordninger/strategier for alle virksomheter i

kirken – trosopplæring, konfirmantundervisning, gudstjenesteliv etc. Samtidig må Kirkemøtet ivareta soknets særstilling og søke å styrke dette.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Dagen ordning videreføres

Spørsmål 22:

Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

NEI

Spørsmål 23:

Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

NEI

Spørsmål 24:

Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

NEI

Spørsmål 25:

Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Dersom ordningen med en egen lærenemnd skal opphøre, bør funksjonen overtas av bispemøtet.

Spørsmål 26:

Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Ordningen med Samisk kirkeråd må videreføres. Å ivareta samisk språk og kultur gjennom kirkelige tjenester på samisk, må være en viktig oppgave for kirken. Kirken bør derfor fortsette arbeidet med å sikre den samiske befolkning tjenester på samisk.

Eldre mennsker vender også ofte tilbake til «hjertespråket» når de rammes av demens eller generell svekkelse. Det er derfor viktig at man på bispedømmenivå har ansatte som behersker samisk og som kan kommunisere med disse.

Spørsmål 27:

Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Dagens ordning videreføres og nedfelles som en del av morgendagens kirkeordning.